

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

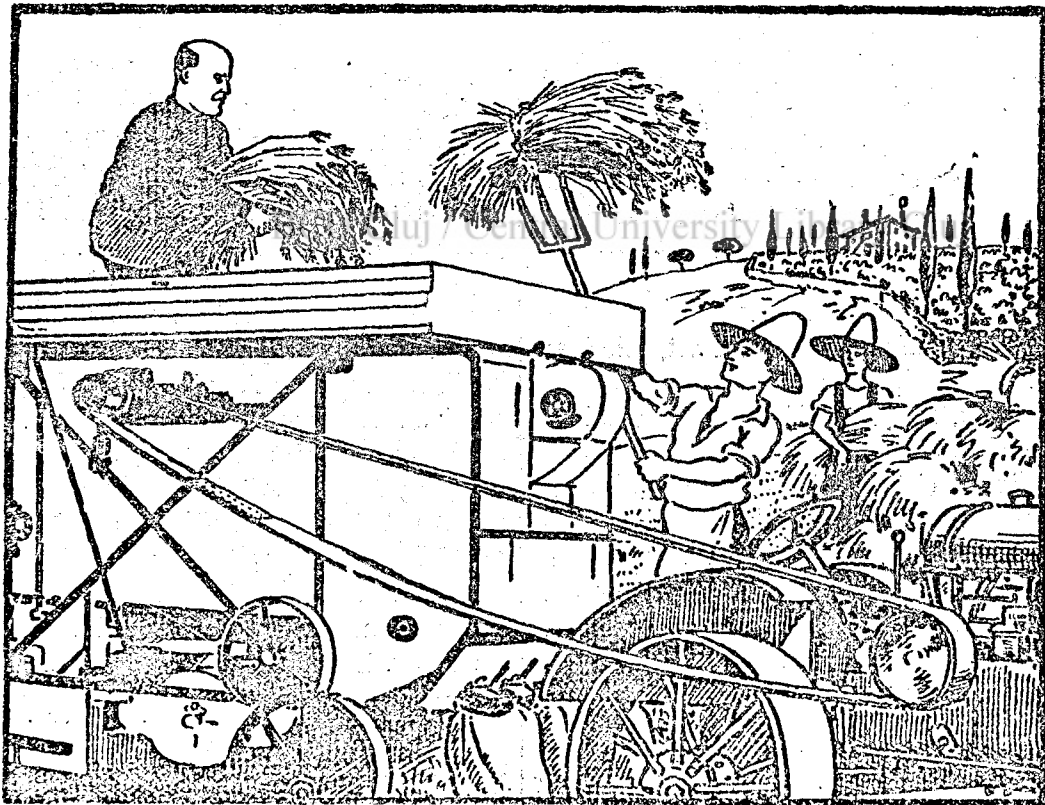
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A legszebb dallam.

Erdély kies völgyeit gyönyörű dallamok költik be mostanság: lázasan zúgnak, morajlanak, időnként meg vígan füttyentenek a cséplőgépek. A gazda sok munkája, verejté-

S a cséplőgépek dalolása mellett odakint újabb áldásokat érlel a nyár: az aratás után szüreteink is lesznek. Nagy fölöslegeink is ezeknek hasznosításával nagy üzleti lehetőség-

se, gondja ezzel a vidám befejezéssel leli jutalmát: a cséplőgépek eldolgozzák esü-
bertjében az élet győzelmi énekét.

Erdély földje az idén sem csalta meg az ő
elmeseit, buzakalászok kincsét háláraméltó
lással ajándékozta a föld népének. Most ez
nes a cséplőgépek dalolása mellett bekerül
bonások és éléskamrák kebelébe, hogy egy
endön át fenntartója legyen a test erejének
lélek hitének, jövő reményeinek

geink bizony nem kínálkoznak, de micsoda
szerenese, hogy megölünk a magunk zsírján,
kenyerén! Hiszen az idén annyi hiány és szük-
ség, annyi csalódás és aggodalom szakadt az
emberiség fejére! Itt aszály, ott eső, itt tűz,
ott árvíz tette tönkre az esztendő reményeit.
Örvendezzünk örömiünkben, hogy minket a jó
Isten az idén sem szenvedéssel, hanem áldáa-
sal, aratással és szürettel szeretett. És a dal-
lamokat, amelyekkel a cséplőgépek zengik

Cenzurat.

tele a völgyeket, kísérjük lelkünk hálás sóhajával, hódolatos imájával.

*

Egyébiránt most, a föld legnagyobb kincsének: a búzának elraktározása közben időszerű lesz arra is gondolnunk, hogy az utóbbi években mennyire megnőtt a gazdálkodásnak, a mezőgazdasági munkának a becsülete. Németország arra kötelezi fiait, hogy egy észten-dőn át földdel, a földművelésnek különböző munkálataival foglalkozzanak. Olaszország Mussolini irányítása mellett folytatja az úgynevezett *búza-csatát*, amellyel az olasz föld kiélt, sovány részeit is termékenységre akarják kényszeríteni.

Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amikor

Mussolini a mesterségesen termékenyvé tett föld buzakévéivel maga *eteti* a cséplőgépet. Mennyi öröme és megnyugvása lehet ebben a munkában, hogy örülhet a gép diadalának és aki minden gondját népe boldogságának szenteli! A sok gond között, ime, az is eszébe jut, hogy fölmenjen a cséplőgép porfelhős testére és férfiasan részt vegyen a napszámok fázisában.

*

A mai munkanélküli világban, műhely és bolt becsukások, tisztviselők elbocsátása, tanult emberek éhhalála idején milyen boldog lehet az a gazda, akinek a csűröskertjét a legszebb dallamok: a cséplőgép hangjai töltik be mennyei muzsikával.

A Magyar Párt elnökének sikeres fáradozása Bukarestben.

A parlament nyári szünete nem hozott pihenést az erdélyi magyarság vezetőinek. Sőt a viharfelhők mintha veszedelmesebben tör-lődtek volna össze fejük fölött mostanság, mint az év többi hónapjaiban. Vasutasok, póstások, tanítók, tanárok vizsgái, tisztviselők elbocsátása tartja izgalomban a magyar közvéleményt.

Mind az Országos Magyar Párt, mind az egyházak vezetőségeinek megfeszített erővel kell küzdeniök, hogy kivédjék a súlyos nehézségeket.

Augusztus első napjaiban gróf Bethlen György pártelnök dolgozott Bukarestben liósies kitartással, hogy a legégetőbb sebeket a kormány illetékes tényezőivel orvosoltassa. Fáradozásának komoly eredményei vannak, de az illetékesek olyan kérdésekben is meghajoltak gróf Bethlen elnök jogi érvelése elől, amelyeknek a rendezését újabb tárgyalásokra halasztották.

A vasutasok igazsága.

A Magyar Párt elnöke kemény, de minden jel szerint győzelmes harcot vívott meg a nyelvizsgán elbuktatott vasutasok érdekében. A vasutasok vezérigazgatójával folytatott tárgyalások során behozta, hogy a tömeges elbocsátások szöges ellentétben állanak a legutolsó szolgálati szabályzatokkal, amelyek a Hivatalos Lapban 1933. év folyamán jelentek meg.

A munkásokra és iparosokra vonatkozó különleges szabályzat ugyanis azt mondja,

hogy a szolgálatból való elbocsátást csak azokra a véglegesített iparosokra és munkásokra lehet alkalmazni, akik két egymás követő évben az elégséges minősítési jegy nélkül rosszabb minősítési jegyet kaptak. Egy paragrafus szerint az elbocsátásokat a helyi ponti igazgatóságok hajtják végre, de csak akkor, ha a fegyelmi bizottság véleményezi.

A minősítési jegyeket minden év decemberében állapítják meg s azokat hivatalból közzé kell tölteni tartozni az érdekelt felekkel. Mindezt a rendelkezést 1933 októberében hozta meg, így tehát a két év, amely a minősítés elbocsátó hatályához szükséges volna, még sem telt. Az első minősítés csak 1934. januárjában következhetik be, a második 1935. januárjában, tehát elbocsátásról rossz minősítés esetén is csak 1935. decembere után lehet szó.

Gróf Bethlen elnök jogi érvelésének tárgyalásában a vasutasok vezérigazgatójának jogügyi osztály tagjait is belevonta. Ezek nagy mértékben elismerték gróf Bethlen elnök érvelésének helyességét s ennek alapján a vezérigazgató megígérte, hogy a vasutasok elbocsátásánál az elnök kérésének értelmében vagyis a törvény rendelkezései szerint intézkedni. Mondanunk sem kell, hogy ez fordulat nagy megnyugvást jelent a magyar vasutasok számára.

Más időszerű kérdés.

A Magyar Párt elnöke más időszerű kérdések rendezésére is felhasználta bukaresti

A belügyminiszterium részéről ígéretet kapott, hogy a nagyváradai tisztviselők elbocsátása ügyében a törvényességnek megfelelő döntést fognak hozni.

Hosszabb megbeszélést folytatott Lapedatu miniszterrel, aki a kisebbségi ügyeket is intézi. Gróf Bethlen elnök összefoglaló képet nyújtott a magyarság legfájóbb sérelmeiről, a nyelvvizsgákról, a postamesterek, vasutasok, a nagyváradai városi tisztviselők elbocsátásáról, az újságok cenzurázásáról. De különös nyomatékkal emelte ki a földmivelők sérelmeit s ezek között alapos tájékoztatást nyújtott arról a méltatlan eljárásról, amely Kalotaszegen a rentelki magyarságot legelőjük elvételével érte.

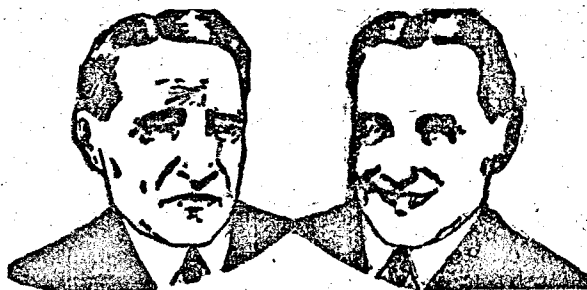
A Magyar Párt elnöke tehát mindent elkövetett, hogy a kormány a magyarság jogos fájdalmait megismerje és az eddigieknél jobb akaratú elbírálásban részesítse.

Megindul a vérkeringés.

Csaknem egy évtizede annak, hogy a pénzrendes forgalmában komoly zavarok jelentkeztek. Ekkor kezdték észrevenni az adósok, hogy nem bírják a kölcsönvett pénz kamatterheit, ekkor ébredtek a tőkésék és betétesek arra a szomorú valóra, hogy pénzüik felett nem rendelkeznek szabadon. Háború kezdődött ekkor a hitelező, az adós és a pénzintézetek között. A háborúság változó szerencséivel folyt, az adósok buktak el, hol hitelezők veszítették el vagyonukat.

A háborúságba beleszólt a legfőbb pénzügyi batalom az állam is és a konverziós törvények egész sorával igyekezett rendet teremteni a hadakozó felek között. Az állami beavatkozás azonban nem sokat ért, mert még a hitelezőket sem tudta eltakarítani a küzdelemtől. Ezek az elesettek mind tovább fertőzték a pénzügyi élet levegőjét és ezért ma kiemelkedően súlyos betegségbe szenved egész gazdasági életünk.

Az Országos Magyar Párt látva a nehéz helyzetet, közgazdasági szakosztálya útján egy lépésre határozta el magát. Nagyjelentőségű értekezletet hívott össze Kolozsvárra a magyar hitelélet újjászervezésének ügyében. Ezen értekezleten résztvettek az erdélyi magyarság pénzügyi életének kiválóbb vezetői és beható megbeszélés után bölcsen döntöttek a fontos

Ezelőtt

Most

Igazi vigasz idegbetegeknek!

Ilyen meglepő változást aránylag rövid időn, — már

néhány héten belül

eredményez a mi kipróbált tápszerünk.

Ingyen és költség- mentesen

küldünk azoknak, akik hozzánk fordulnak, egy részletes leírást ezen tápszeréről. Rendkívül nagy azoknak a száma, akik hozzánk fordulnak, tanácsainkat megfogadták és ezáltal szenvedéseiktől megszabadultak.

Írjon még ma az alábbi címhez

Postsammetstelle.

ERNST PASTERNAK

Berlin SO., Michaelkirchplatz 13.

Abt.: 704.

kérdésben. Gazdasági életünknek erről a nagyjelentőségű és hatásában minden irányban jótékony eseményéről az alábbiakban számolhatunk be.

Az ülést a kolozsvári tagozat nagyteremben tartották meg. A zsufolásig megtelt terem közönsége előtt dr. Gyárfás Elemér a szakosztály elnöke megnyitó beszédében számokkal mutatta ki, hogy a magyar pénzügyintézeteknél az impériumváltás után betétekben és banktőkében 6 milliárd lejnyi vagyon van felhalmozódva. Csak az önálló jellegű pénzügyintézetek vannak a számításból kihagyva az olyan bankokat, melyek külföldi, magyarországi tőkeérdekeltségeknek a fiókjai, illetve érdekeltségei. Ebből a vagyonból a mai napig is megmaradt ez intézeteknek a kezében mintegy 2 milliárdnyi vagyon. Ha nem történnik megfelelő gondoskodás a mostani nehéz idő-

pontban ennek az átmentésére, akkor ez a vagyon is pusztulóba mehet.

A részletes vita során a szakosztály tagjai két irányban foglaltak állást. A gyűlés kimondotta: *szükségeseknek tartja, hogy a magyarság kezében levő olyan vagyonnak, amely a pénzpiacon forog, a megmentése érdekében a Magyar Párt az adós, és hitelező közötti kiegyezést ajánlja. A pénzügyintézetekre váró leszámolásnál pedig a hitelszövetkezeti törekvések támogatása mellett egy új központi magyar pénzügyintézetnek felállítását tartja szükségesnek, olyan hálózattal, hogy a nagyobb vidéki központokban mindenütt nagyobb önálló intézetek volnának.*

Külön kiemelték itt a gyűlés résztvevői, hogy a *Székhelyföld* érdekeit különös figyelemben kell részesíteni. Arról is előterjesztés hangzott el, hogy *mik volnának a helyes teendők az adósok szempontjából s mi volna a leghelyesebb magatartása a hitelezőnek?* Az elfogadott határozati javaslat a következőket mondja ki:

A Magyar Párt közgazdasági szakosztálya nyomatékosan ajánlja a hitelezőknek, és betevőknek, hogy *egyezség útján tegyék lehetővé az adósság rendezési törvény által még meghagyott s ma is mintegy 2 milliárdra tehető magyar vagyon megmentését;*

felkéri a párt elnökségét, hogy ilyen irányban a vidéki tagozatok és sajtó útján vegye latba erkölcsi befolyását. Felkéri a párt elnökségét, járjon közbe a Banca Nazionale-nál, hogy ennek fiókjai járuljanak hozzá a teendő ajánlatokhoz s ezzel segítség elő a megegyezések tető alá hozásához. Ugyanílyen magatartást kér és kíván magyar jellegű vagy a magyarság támogatására számoltartó intézetektől is.

Rövid beszámolóinkból kitűnik, hogy kisebbségi sorsba szakadt magyarság gazdasági élete új korszak elé érkezett: új alapokra kerül a hitelügy, hogy a *gazdasági élet rendje és egészséges vérkeringése megindulhasson.*

Külföld.

Eltemették Hindenburgot. Hindenburg temetése félmilliónyi tömeg jelenlétében folyt le. A német nemzet nagy hőseit a győzedelmes esatájának helyén emelt *tannenbergi emlékmű* egyik tornyába temették. A birodalmi gyűlés gyászülésén Hitler tartotta a gyászbeszédet. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Ha a világháborúban a politikai vezetés méltó lett volna a katonai vezetéshez — mondja —, Németországot nem érte volna az a megaláztatás, amiben a békekötés után része volt.

—Ebben a fájdalmas órában arra kérek mindenkit, hogy a muló pillanatokról fordítsa szemét a jövő felé. *Hindenburg nem halt meg, ő él, mert lelke miközöttünk van.*

A külföldi újságírók is nagy meggyőződéssel irnak Hindenburg

temetéséről. Egyértelműleg megállapítják, hogy *a temetés a világtörténelem legnagyobb legmeghatóbb temetése volt.*

Höl van Ottó? Habsburg Ottó főherceg rendes tartzkodási helyéről eltávozott. Környezete minden felvilágosítást megtagadott az érdeklődőknek arra vonatkozólag, hogy a főherceg hol van? A főherceg titokzatos utatazását az ausztriai eseményekkel hozzák kapcsolatba. Hír szerint Zita özvegy királyné és Ottó felkészülten várják, hogy Ausztriában visszaállítsák a császárságot. Ezeknek a híreknek a hatása alatt a franciákat újra nagy idegesség fogta el. A franciák ugyanis mindenképpen ellenzik a Habsburgok visszatérését a trónra.

Fegyverkezik Anglia. Az angol alsóházban a munkáspárt a folyton emelkedő hadügyi kiadások miatt bizalmatlansági indítványt tett. Az indítványt az alsóház leszavazta azzal az indok-

kolással, hogy *az Európában uralkodó háborús hangulat sértésessé teszi, hogy Anglia általánosan fegyveres készenlétben legyen.* Az angol Birodalom főbb katonai vezérkarának véleménye szerint, Anglia öt évvel teljesen elkészül a fegyverkezéssel.

Megkezdődött Magyarország és Oroszország között a kereskedelmi áru forgalom. A brükli kötőbe nagy mennyiségű érkezett, hogy a Dunán Magyarországra szállítsák. Magyarország az oroszországi áruértében mezőgazdasági gépek fogs Oroszországnak szállítást.

Franciaország megfenyegette Jugoszláviát. Az ausztriai kövöknök, mint most kövöknök, Jugoszlávia is szállított vert és általában támogatási mozgalmat. A francia miniszter ezért magához a párisi jugoszláv követőt bizottját és előtte elégette gének adott kifejezést a

miatt. A francia külügyminiszter kijelentette, hogy a francia kormány nagy idegenkedéssel fogadta a jugoszláv kormány megatartását, amely az európai béke megzavarásához vezethetett volna.

Vérgzés egy afrikai városban. Constantine, északafrikai városban a mohamedán lakosság megtagadta a zsidó városrészt. Az előre megszervezett zendülők az üzleteket felgyújtották és vérszeméletes kegyetlenséggel üldözték a zsidó lakosságot. A francia fennhatóság alá tartozó város zsidónegyede teljesen romokba hever. A zendülésnek többszáz halálos és sok sebesült áldozata van.

Budapestén járt a szíami királyipár. A szíami királyipár meglátogatta Budapestet, majd megtekintette Magyarországon a természet szépségéről híres vidékét és helységét. A királyi vendégeket Magyarországon nagy pompával fogadták, a fogadtatáson megjelent *Horthy* tábornok kormányzó a feleségével. A szíamiak a legnagyobb elcsodálással nyilatkoztak Magyarországon tett tapasztalataikról.

Ausztriában rend van! Az ausztriai eseményekkel kapcsolatban *Starhenberg* herceg, alkancellár nyilatkozatot adott a külföld számára. Az érdekes nyilatkozatban a következőket mondja:

— Erősebbek vagyunk, mint a válság előtt. Nyugodtan állítom, hogy végleg leszámoltunk az ausztriai nemzetiszocialistákkal és teljesen biztosítva van a béke és a nyugalom. A levált látnok pontos tanulságául könyörögtünk el azt a körülményt, hogy a nemzetiszocialista felkelők közt igen kevés volt a népből kiváló ember. Megdőlt az a hi-

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA

Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére:

THALLIN-pasztát

THALLIN-buzát

HASZNÁLJUNK.

Gyártja: Egger & Co. Részvénytársaság Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár

delem, mintha az osztrák nép többsége nemzeti-szocialista fel-fogást vallana.

Az osztrák alkancellár Magyarországra vonatkozólag kijelentette, hogy *Magyarországgal továbbra is szoros baráti kapcsolatokat óhajtának fenntartani és ezeket a kapcsolatokat a lehetőség szerint még jobban ki kívánja műlyíteni.* A magyar és osztrák közös érdek szükségessé teszi, hogy ragaszkodjanak a jó viszony fenntartásához.

Orosz-japán háború? Oroszország és Japán között, a kelet-ázsiai politikával kapcsolatban az ellentétek állandóan nőnek. A japán katonavonatok ellen orosz állampolgárok több merényletet követtek el. A japán hadügyminiszter szigorú intézkedéseket tett, hogy az oroszok merényleteit megakadályozza. Troczkij orosz népbiztos kijelentette, hogy az orosz-japán háború elkerülhetetlen. Hír szerint Oroszország Kelet-sibériában óriási haderőt összpontosított. A katonai korosztályok létszámát egymillióháromezre emelték fel, úgy, hogy Szovjetországnak jelenleg tizenhét millió kiképzett katonája van.

Ujra jön a bukjel szoknya. A régi világban annyiszor kifigurázott, kinevetett bukjel szoknya újra divat lesz. De ősszel ezenkívül még kitömött madarakat is fognak visezni a divathölgyek. A legújabb párizsi divatról szebbnél szebb eredeti rajzokat közöl a Párizsi Divat új száma, amely pompás tartalommal jelent meg. A sok kézimunka-rajzon kívül még külön kézimunka-iv mellékletet is ad a Párizsi Divat.

Belpolitikai hírek

Összegezés. Dr. Leon, kolozsvári egyetemi tanár, képviselő kimutatást készített azokról az összegekről, amelyeket a különböző minisztériumokban „elközeltek”. A képviselő kimutatása fölött a parlamentben átsiklortak, titokban azonban nem maradhatott, mert megjelent az újságokban. A kimutatás szerint a csalárdul elkezdett pénzek összege az utóbbi években három és fél ezer millió lejt tett ki. Ebből a hadügyminisztérium kára csaknem háromezer millió lejt esik. A többségi képviselő kimutatásából kitűnik az is, hogy hűtlen kezelésért, csalásért és sikkasztásért senkit sem büntettek meg.

A hír egy merényletről. A belügyminisztérium a következő hivatalos közleményt adta ki: „A párizsi „Le Matin” című lap cikket közöl e címmel: „Trausilvániában merényletet készítettek elő Károly király ellen”. Határozottan megcáfoljuk a cikkben állítottakat, azok teljesen a képtelenség birodalmába tartoznak”. Nagy meglepetést keltett azonban az a tény, hogy olyan komoly lap mint a „Le Matin” ilyen valótlanságokat közölt.

Emlékiratot adott át a temesvári Magyar Párt a miniszterelnöknek. Tatarescu miniszterelnök előtt Temesváron az Országos Magyar Párt temesvári tagozatának elnöksége küldöttséggel megjelent. A kiküldöttek előadták a magyarság panaszait.

A miniszterelnöknek átnyújtott emlékirat első pontja a magyar-
ság legfrissebb és legfájóbb se-
bével, a vasutas- és postáselbo-
esátásokkal foglalkozik, kéri az
elbocsátások azonnali hatályta-
lanítását, de legalább a nyugdí-
jak megadását. A második pont
a nyugdíjigények elismerését és
pontos fizetését kéri, a harmadik
a hadirokkantak, özvegyek, ár-
vák jogainak az elismerését és
egyben a regátiakkal való egyen-
jogositást, a negyedik magyar
tagozatu iskolák létesítését és
abban magyar tanerők alkalmaz-
zását kéri, az ötödik a községi
választások kiírását és ott, ahol
interimárbizottságok vannak, a
bizottságok megszüntetését kéri,
továbbá foglalkozik a magyar
telepesek kártérítésével, az árviz-
károsultak segélyezésével és vé-
gül az ostromállapot és a cen-
zura megszüntetését kéri.

Öltetés

Ravasz György halála. Dr. Ra-
vasz László dunamelléki refor-
mátus püspöknek édesatyja, Ra-
vasz György nyugalmazott igaz-
gató-tanár, augusztus hó 7-én,
életének 85-ik évében meghalt
Bánffyhunyon. Ravasz György
érdemes, tiszteletreméltó mun-
kása volt a magyar kultúrának.
Bánffyhunyon több mint 40
éven át működött és a hálás ta-
nítványok serege vette körül
meleg szeretettel és tisztelettel
érdemes személyét. A bánffy-
hunyadiaknak Ravasz György
személyével szemben tanusított
megbecsülése lehet a magyará-
zata annak, hogy a Küküllő-
menti székely származásu Ra-
vasz György még akkor sem ki-
vánt elszakadni a Kalotaszegtől,
Bánffyhunadtól, amikor fiát,
Ravasz Lászlót budapesti püs-

pökké választották és leánya
Muzsy János hódmezővásárhe-
lyi tanárhoz ment feleségül és
az öreg tanár feleségével köz-
vetlen rokon nélkül maradt
Bánffyhunyon. — A munkás
szép életet szép alkonyattal
ajándékozta meg az Ur, mert
Ravasz György sok örömet lát-
hatott gonddal nevelt gyerme-
keiben és unokáiban. Ravasz
Györgyöt Bánffyhunyon te-
mették el nagy részvét mellett.
Temetése alkalmával a háznál
Kovács László dési esperes, a
család rokona, a templomban
Bokor Márton bánffyhunyadi
lelkész-esperes bucsuztatták el
szép és megható beszédekben az
érdemes halottat. Ravasz György
nemés jellemének méltatására
még visszatérünk.

Működik az adó-prés. A pénz-
ügyminiszter rendeletet intézett
az összes pénzügyigazgatóságok-
hoz az adók behajtásának meg-
gyorsítására vonatkozólag. A
rendelet utasításokat tartalmaz
a hátrálékos adófizetőkkel szem-
ben követendő eljárásról. A
rendelet alapján azokkal az adó-
fizetőkkel szemben, akik hátrá-
lékban vannak, a legszigorubbant
kell a behajtási eljárást fogana-
tosítani, mert a pénzügyminisz-
ter megengedhetetlennek tartja,
hogy akkor, amikor az államnak
égető és sürgős szüksége van az
adóbevételekre, az adófizetők
egy része nem teljesíti kötelessé-
gét az állammal szemben és ha-
nyag az adófizetésénél. A rende-
let az adóbónok ügyében is in-
tézkezik. *Adóbónnal csak az 1931
évt. december 31-éig fennálló
adóhátrálékok fizethetők. Az
1932., 1933. és 1934. évi állami
adókat feltétlenül készpénzben
kell kiegyenlíteni.*

**Nem engedték a Xantus-ünne-
pély megtartását.** Az Erdélyi
Kárpát Egyesület csikszéki osz-
tálya népnepély keretében

akart megemlékezni a csikszent-
léleki Xantus kápolnánál a nagy
székely, törökverő királybíróról.
Az ünnepély előkészületeit Vá-
szer Géza főgimnáziumi tanár
nagy lelkesedéssel végezte. Sár-
nos a július 29-ére kitűzött ün-
nepélyt nem lehetett megtartani,
mert a hatóságok megtiltották.

**Mária királyné Szovátrára ér-
kezett nyaralni.** A székelyföld
fürdők élete örvendetes lendü-
letnek indult. Naponta szá-
számra érkeznek fürdővendégek.
Különösen a regátiak keresik há-
nagy számban az egészséges le-
vegővel és kitűnő gyógyvizekkel
megáldott nyaraló helyeket. Ma-
ria, román anyakirálynő is hosi-
szabb tartózkodásra Szovátrán
érkezett. A fürdő-élet fellendü-
lése jótékony hatással van a
nép gazdasági állapotára, mert
a fürdőkön jól lehet értékesíteni
az érlelmi szereket és a háziipar
cikkeket.

Törvényellenes intézkedés.
A csikszéki községi előjárósok
törvényellenes határozatot hoztak
a rokkantak ügyében. Elrendelték
ugyanis, hogy a háborus rokkan-
tak is kötelesek közmunkákra
végezni. A rendelet nemcsak
törvényellenes, de embertelen
is, mert nyomorult, béna embere-
ket nem lehet nehéz, utéplé-
munkára kényszeríteni!

**Merénylet a konstancai rak-
parton.** Ismeretlen emberek be-
bát dobtak a konstancai kaszár-
melléti rakpartra. A felrobbant
bomba súlyosan megsebesített
egy granicsárt és három me-
rőzt. A sebesülteket kórházba
szállították.

**Hatszáz ember kenyérhez
toll!** Érdekes akció folyik
nai Világlapjánál. Egy év
ugyanis sikerült egész tömeg-
lásnélküli embert kenyérhez
tatni. Ebből kifolyólag a
hétven nevezett lapot egy
közönetét fejezte abból az
lomból, hogy barátait kenyér-
jutatta. Mint halljuk, a
zás még mindig folyik

Csikban nem jár segély a felekezeti iskolának! Csikmindent. község költségvetésébe a községi előjáróság beállította a 1930-as iskolasegélyt. Az állami és római katolikus iskolák meggyeztek, hogy arányosan felosztják maguk között a segélyt. Közben a revizor kiszállott Csikmindszentre és az egész segélyt az állami iskolának adatta. A törvénytelen intézkedés ellen a római katolikus iskolaszék felbevezést adott be.

Győztek a magyar uszók. A Magyarország, Olaszország és Jugoszlávia között lefolyt uszónézőzéseken a magyar versenyzők fölényesen győztek. A magyarok csaknem az összes versenyszámokban megnyerték az első díjakat.

Elpusztult Hindenburg kutyája. Hindenburg hű kutyája gazdája halála után búskomorságba esett. Nem evett, nem ivott és állandóan nyöszörgött. A hű kutya Hindenburg temetésének napján kiszervezett.

Tűz volt Csiktoplócán. Csiktoplócán kigyulladt Kristály Ferenec gazda háza. A tűz következtében leégett a gazda háza, sütőháza, csürje és istállója. A nagy szárazság miatt az a veszély fenyegette Csiktoplócat, hogy a tűz az egész községre átkarapózik. A lakosság megfélemlített munkájának köszönhető, hogy nagyobb veszedelem nem következett be.

Igazságot tett az őrmester úr! Csiki Borbála gyergyócsomai lakos ellen családi viszállyal kifolyólag, ellenfele csendes segítséget vett igénybe. A vendőőrmester arra akarta kényszeríteni Csiki Borbálát, hogy egy osztokodási szerződést írjon alá. Mikor Csiki Borbála nem akarta a reá nézve arányos szerződést aláírni, az őrmester úr rátámadt a védte-

len nőre és durván elverte. Csiki Borbála a hatalmaskodó őrmestert feljelentette.

Gyógyító villámesapás. Egy angol kis leány hat hónapos korában megvakult. Az orvosok megállapítása szerint a kisleány vakságát idegbaj okozta. Betegségét gyógyíthatatlannak tartották. A kis leány most töltötte be negyedik életévét. Közlelebről a leányka vihar alkalmával a tornácra ült. A tornác elé villám csapott le. A kis leány a rémülettől ágyban fekvő beteg lett. Másnap csodálattal állapí-

Új regény a Régi Kolozsvárról

Nagy Péter: A történelmi nagy házclmü érdekes mesezövesü regény. Ujdonsága a halkszavú muzsikáló óra linomságával idéz egy dög életet a város multjából — Előreláthatólag a könyv sikere megfogja közelíteni szerző Ö kedves Kolozsvár című könyvének óriási sikerét annál is inkább mert a könyv árát a kiadó nagyon mérsékeltén csak 40 leuban szabta meg. Kapható minden könyvkereskedésben és a kiadó

MINERVÁNÁL

Ciuj-Kolozsvár. Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ú) 1 sz.

tották meg, hogy a vak leány visszanyerte látását. Ez az eset is igazolja, hogy nagy idegrázkódtatások gyógyító hatásnak is lehetnek.

Gyakorlati pályára adjuk gyermekeinket. Az általános gazdasági válság ellenére is, vannak olyan iparágak, amelyek erőteljes fejlődésnek indultak. Ilyen pl. az agyagipari üzemeknek szép fellendülése, ahol korlátlan alkalom nyílik az e szakmában végzetek elhelyezkedésére. Eppen azért az elemi iskolát végzetek közül azok, akik hajlandóságot éreznek az ipari pálya felé, igen ajánlatos, ha a szakiskolákat keresik fel. Ilyen van a Székelyföld kellős közepén, Udvarhelyen is, ahol már több, mint 40 éve áll fenn. Itt agyagipari, szobrászati és aszt-

losipari szakokban képezik ki a növendékeket 3 éven keresztül. A végzetek akár, mint önálló mesterek, akár mint nagyobb ipartelepek üzemvezetői kapnak egész fiatalon olyan fizetést, amilyent egyetemeket végzetek sem érnek el pályájuk kezdetén. Az iskolai illetékek 400 leit tesznek ki. Vidékiek 3000 leiért kaphatnak teljes ellátást a modern, egészséges internátusban. Érdeklődők kérjenek prospektust az igazgatóságtól (cim: Școala de Arte și Meserii din Odorhei).

Kolumbácsi legyek garázdálkodása. A meleg nyári napok ujra pusztító utjukra indították a Kolumbácsi legyeket. Marostorda megye mezőségi részében máris jelentékeny kárt okozott a legyek másodvirágzása. Annak jelemzésére, hogy egyes vidékeken milyen pusztítást végeztek a gonosz kis férgek, közzöljük Szilágymegye kimutatását. Ezszerint összesen 648 állatot pusztítottak el. Legnagyobb a kár bivalyokban, amelyekből 395 darab pusztult el. Aztán 106 disznó, 90 fehér szarvasmarha, 53 juh és kecske, 3 ló és egy kutya. Ez a kár aránylag kevés a többi erdélyi vármegyék kárához viszonyítva. Az volt ugyanis szerencséje Szilágymegyének, hogy amidőn a rajok odaértek, már mulóban volt a nagy szárazság és csakhamar beállottak az esőzések, ami köztudomás szerint nem alkalmas a legyek nagyobb mérvű szaporodására.

Méregfalál. Ugy látjuk, állandó rovatban kell beszámolnunk azokról a halálos szerencsétlenségekről, amelyeket mérgezések okoznak. Debrent, Inre kémeri lakos a mult héten mérges gombát evett s két napi borzasztó szenvedés után meghalt.

Derék apának derék fiai. Egy kiváló román egyházi férfi halt meg közelebről Kolozsváron, Pop Sándor görög-katolikus esperes személyében. Pop Sándor 85 évre terjedő, hosszú pályáján a megértést, a keresztényi szeretetet, a becsületes életet hirdette és gyakorolta. Két fiát is ebben a szellemben nevelte. Egyik fia fiatalon halt meg, mint Kolozsvár érdemes polgármestere, a másik dr. Pop Valér, ma is fontos tényezője a román közéletnek. Pop Valér a magyarság rokonérzését is megszerezte magának apjától örökölt igazságszeretettel és jóakarattal. Ő volt ugyanis az, aki egy Ghibu nevű magyargyűlölő ember ármánykodásával szemben a katolikus státusz igazát megvédte s ennek a védelemnek a kifejtésére nagyérdemű könyvet adott ki, aminek következménye az lett, hogy Ghibu csalásai csufos kudarcot vallottak. Erkölcsi bátorságának köszönhető, hogy a Skoda-ügy vizsgáló bizottságának elnökségével is őt bízták meg. Jól esik mindezt elmondanunk most, amikor Ghibu tanár újra munkába állt a magyarság megrövidítésére. Ezúttal a temesvári piarista-rend ingatlanait vétette el és iratta a város nevére. Bizunk abban, hogy amit a Ghibu szellemében elrontottak, azt a Pop Valérok szellemében Temesváron is helyre fogják hozni. Pop Valér igazságos jóakarattal azzal viszonzta a magyarság, hogy tömegesen vett részt apja temetésén.

Vadállatok pusztítják a székellyföldi csordákat. A Székelyföld sok vidékén nagy károkat okoznak az állatállományban a medvék és farkasok. A helyzet legsúlyosabb Háromszék megyében, Gelence vidékén. Itt a medvék és a farkasok a

falusi csordát valósággal megtizedelték. Az állatokat most közvetlenül a község alatt legeltetik, de a merész vadak itt sem kimélik a jószágot. Vajda Gyula gazdálkodó borjuja után egy farkas a községbe is bemerészkedett s csak botos emberek tudták elkergetni. Csikcsicsó határában egy kóbor medve kilenc állatot ölt meg. A csicsói lakosság nem meri állatait a Hargitán levő legelőn tartani.

Különös biztosítási eset. James Poor londoni autóbussz vezető felesége két évvel ezelőtt hármasszülött ikreket szült. A sofför ekkor biztosítást kötött egy pénzintézetnél arra az esetre, ha feleségének újból hármasszülött ikrei születnének. Az ügy érdekesen végződött: a sofför feleségének most újból hármasszülött ikrei születtek. A biztosító társaság a sofförnek kifizette a több millió lejnyi összegű rugó biztosítási díjat.

Egyéves kereskedelmi tanfolyam Kolozsváron. Kolozsváron egy éves kereskedelmi tanfolyamot fognak tartani. A tanfolyamra vonatkozólag az alábbiakban nyújtunk felvilágosítást: A tanítás szeptember 5-én kezdődik és a szokásos szünetek betartása mellett június hó 10-én fejeződik be. Az előadások naponta délután 2 órától 6 óráig lesznek megtartva és azok látogatása kötelező. Felvétetnek nő és férfi hallgatók, akiknek legalább négy középiskolai végzettségük van. Kivételes esetben felvételi vizsga alapján az igazgatóság ettől eltekint. A rendszeres előadásokat kiegészítik a szakzerű magyarázatokkal kísért kereskedelmi és ipari telepek látogatásai, valamint gyakorlati szakemberek által tartandó előadások. Kellő számú jelentkezés esetén külön román, német és francia társalgási órá-

kat is állítunk be mérsékelt díjazás mellett. A tanítás díja az egész tanulmányi időre 2600 lej. Ezen összegből a jelentkezéskor 100, a beiratkozáskor 400 és október 1-től április 1-ig bezárólag havonta 300—300 lej fizetendő. A részletek betartása jogvesztés terhe mellett kötelező. A tanfolyam bevégeztekor minden növendék látogatási bizonyítványt kap, amelynek kiállításai és bélyegköltsége fejében 66 lej fizetendő. A tanfolyamon való részvételre a jelentkezés és beiratkozás július 10-én kezdődött és tart szeptember 4-ig bezárólag. Jelentkezni levél útján is lehet. Hivatalos órák d. e. 9—11 és d. u. 3—6 között. Esetleg igényelt további felvilágosítást bélyegzett válaszboríték beküldése ellenében adunk. Jelentkezés és beiratkozás: Cluj Kolozsvár, Strada Ion Mairescu (volt Gyulai Pál-utca) 22.

A legjobb három szórakozás. Mi lenne, ha nem a rádió, a színház, és a film? De egyiket sem élvezheti tökéletesen, ha nem veszi meg minden héten a Délibáb színházi képeslapot, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelenik meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, remek színházi beszélőket és nagyszerű filmröportot talál az olvasó a népszerű lapban.

Sebők Imre:

Őt világrészen keresztül!

A legelvezesebb utalás — A szellemesen csevegő szerző könyvének két első kiadása a legrövidebb idő alatt szétkapkodták. — A kiadó az új kiadást különösen leszállított áron hozza forgalomba. A példágon illusztrált 240 oldalas könyv ára 120 lei. Kapható

MINERVA könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Mező (volt Deák Ferenc-utca) 14

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Zöldborsó ősszel.

A zöldborsóról az a felfogás, hogy csak tavasszal termesztethető sikerrel. Az aszályos melegek beálltával a növények, ha nyílt, szabad helyen állanak, kiégnek, ha pedig árnyékos, vagy félárnyékos helyre kerülnek, a lisztharmatnak esnek áldozatul. Arra nagyon kevés termelő gondol, hogy a késői őszi hónapokra termeljen borsót, amikor annak, akár csak kora tavasszal, értéke van.

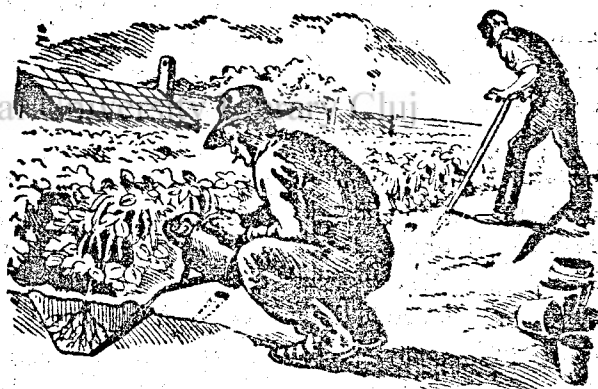
A borsóültetvény kiégésének, éppen úgy, mint a lisztharmat okozta elpusztulásnak az oka elsősorban a talaj szárazsága, ami tényleg összefügg a köztudatban álló aszályos melegekkel, csak hogy ezen a bajon egy kis többet munkával segíteni tudunk. Ezt a munkánkat sokszor még a havazásck idején is gazdagon termő borsótövek busásan megjutalmazzák.

Az eljárás a következő: augusztus hónap folyamán a már megüresedett konyhakerti ágyak földjét egy ásonyom mélységben alaposan megforgatjuk. Legjobb a forgatást eső után végezni, hogy az alul kerülő föld nyirkos és nedves legyen. Az így felásott földben zsinor mellett, kapával egy 20—30 cm. széles és egyenlően mély árkot húzunk, olyan árkot, amelyet az uborka alá szoktunk készíteni. Ezután az árok fenekére annyi mennyiségű, teljesen korhadt trágyát teszünk, hogy az letaposás után egy 10 cm-es réteget alkosson. Ezután a gödröt földdel behuzzuk és felette az ágyat teknőszerűen képezzük ki, hogy az esőt könnyen és tökéletesebben felfogja. Friss trágyát természetesen nem szabad használni, mert attól a tövek hatalmas bokrokká fejlődnek, de virágjaikat elrugják és termést nagyon keveset, vagy egyáltalán nem hoznak.

Augusztus hó 15-ike táján ezekbe az ágyakba vetjük el a magvakat akár fészekbe, akár sorba. A sikeres termesztés érdekében rendszeresen fontos a fajta megválasztása is. Ágyoknak jól ellentálló fajokat választunk ki. Ilyenek az „Amerika csodája” és „Anglia csodája” törpe borsófajok, amelyek 35—40 cm. magasra fejlődnek. A vetés után az ágyak

földjét a kikelésig, illetve amíg a növények 8—10 cm-es korukat elérik, rózsás kannával naponként átöntözzük. Amint a növények fejlettségüknek ezt a fokát elérték, az ágyás földjét megkapáljuk, majd a talajt 4—5 cm. vastag rétegben frissen kaszált fűvel, szénával vagy gyaluforgáccsal takarjuk be. A védőréteggel való betakarás célja hogy a földet állandóan nyirkosan tartsuk és megakadályozzuk kiszáradását.

Az elmondott módon megforgatott talajban a borsó gyökerei mélyre hatolnak. Nincsenek ráutalva a különösen még aug. hó folyamán erősen kiszáradó legfelső talajrétegekre.

A késői borsót lyukakon át kell öntözni, mert így a öntözés hatásosabb

A borsóágy alá helyezett trágyaréteg a nedvesség állandó megtartására szolgál. Most már nem kell naponként öntöznünk, hanem hetenként kétszer, de akkor alaposan. Az öntözésnél úgy járunk el, mint azt a mellékelt kép is bemutatja. A borsóágy oldalában egymástól 80 cm. távolságban ültető-vassal vagy valamely e célra alkalmas eszközzel egy-egy, 40—50 cm. mély lyukat furunk, úgy hogy a részatosan haladó lyuk vége a trágyaréteghez kerüljön. A lyukba ezután az öntözőkanna rózsánélküli csövén át félkanna vizet öntünk be, majd a lyukat betömjük. Ha nagy forróságok lennének, a borsóágyakat rózsáskannával néha futólag átöntözzük. Természetesen az esti órákban öntözzük. Ezt a felső öntő

Est szeptember hó folyamán már helyet esik az éjszakai harmatok és esetleg esők. A hűvösebb idő beálltával, amikor a borsótövek természetesen már öntják termésüket, az öntözést teljesen beszüntetjük. A termésfokozás érdekében ajánlatos szeptember hó folyamán, összesen két ízben, hetenként egyszer az ön-

tözövízben kevés trágyalevet önteni és eljuttatni a földre, az ismertetett alsóöntözés révén. Ha a komolyabb fagyok beálltával bokraink még teremnek, deszkafalal, nádkerítéssel védekezzünk az éjszakai fagyok ellen. Ezzel a módszerrel november hó végéig állandóan lesz friss zöldborsórk.

Tudnivalók a csávázásról. Itt már nemsokára az őszi vetés ideje, beszélni kell tehát a vetőmagvak csávázásáról. Évről-évre szóbakerül, hogy a rézgátlás, nedves csávázás célszerűtlen és káros, sőt nem is nyújt biztos védelmet az üszög ellen. Gálícusnál gondoskodni kell edényről, vízről, folyton mérgeznit kell, nehogy a magvakat agyonpácoljuk. Nehéz munka csávázás után a vetőmagvak szárítgatása, ha az idő véletlenül hideg, nedves, a száradás tökéletlen és a károsító nem száradt magvak a zsákban kiesiráznak, száraz földbe azonnal elvetve, esiraképességük nagyon sokat szenved a talajban.

Mindennél nagyobb hibája a gálícus csávázásnak, hogy a cséplőgép dobja által megsértehető nagyszámu magvak esiraképességét teljesen megöli, úgyhogy 100 kg. ilyen magból 10 kg. elpusztul, amit holdanként feltétlenül pótolni kell, hogy kellő biztonságú vetést kaphassunk.

Ezeket a nagy hátrányokat kúszóbóli ki a *Porzol* száraz porpáca, melyből 20 dekával 1 mázsa vetőmag 5 perc alatt szárazon bepácolható. A sérült vetőmagvakat a *Porzol* egyenletesen bevonja és meggyógyítja, szárítgatásra szükség nincs, a porzolózott vetőmagvak akár rögtön, akár pedig hónapok múltán is vetethetők. Bármilyen száraz földbe vetett porzolózott vetőmag épességben marad és kivárja a földnedvességét.

Sokan olesósága miatt használják az annyira káros és célszerűtlen gálícus csávázást. Lásunk csak, hogy most amikor a *Porzol* ára ismét leszállt, hogyan néz ki a valóságban ez a száritás?

Gálícus csávázásánál: 1 mázsa vetőmaghoz egyharmad kg. gálícus ára 7 lei, elpusztított vetőmagvak pótlására legkevesebbet 10 kg. vetőmag értéke 45 lei, összesen 52 lei.

Porzol pácolásnál 1 mázsa vetőmaghoz egyötöd kg. *Porzol* ára összesen 15 lei, mert *Porzol* után nincs vetőmagvesztés, tehát pótlásra sincs semmi szükség.

Tehát azt látjuk, hogy az „olesó” gálícus csávázás dacára már a pácolás pillanatában elveit tisztán megtakaríthatunk, ha *Porzol*-al pácolunk és ami a legfőbb *Porzol* után holdanként még 1 mázsa terméstöbbletet is kapunk, ami további 450 lei tiszta hasznot jelent. Tehát *Porzol* után biztos az üszögmentesség, rendkívül egyszerű a munka, nincs szárítgatás, 37 lei megtakarítunk a csávázásnál és holdanként 450 leit tisztán keresünk az elért terméstöbbletben. Ezekután igazán saját magának ellensége az, aki még mindig a nehéz és költséges, bizonytalan gálícus csávázást folytatja és saját boldogulását mozdítja elő az a gazda, aki nemesak, hogy ingyen pácol *Porzol*-al, de holdanként még 487 leit tisztán meg is keres.

Érdekes tapasztalat a gyümölcs megvédésére. Mikor a világháború alatt Oroszországban voltam, lengyel földön, egy gróf kertjében csodálatosan szép és ép gyümölcsfákat láttam. A tulajdonos az orosz hadseregben volt, birtokát gazdatisztjei kezelték. Megkérdeztem a gazdatisztektől, mi az oka annak, hogy a fák olyan épek a kertben és hogy nincs férges gyümölcs a fákon? Kérdésemre elmagyarázták, hogy a tíz holdas gyümölcsösben 366 pulyka legel. Ezek szedik össze a kártevő bogarak egy részét. A fákon levő bogarakat a kertben fészkelő énekes madarak pusztítják. A fák ugyanis tele voltak rakva mesterséges fészkek-odvakkal és az ezekben fészkelő hasznos, bogárevő madarak tisztították meg a fákat a kártevőktől.

Kérem soraim leközlését, hátha ezekkel hasznára lehetek gazdársaimnak. **Biró Elek**
kisgazda, Kide.

Fontos tudnivalók falusi gazdáknak számára. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy azok a falusi házak és épületek, amelyek nem téglából, hanem szalmával kevert vályogból épültek, meztelenek legyenek a házadó alól. Ennek az adónemnek az elengedése főleg a városok külváros szegényebb lakóit és a falusi lakosság egy részét juttatja jelentős kedvezményhez.

A miniszter második intézkedése a vásárra és helivasárra járó, gabonát áruló gazdákat c-

PORZOL-lal pácolja vetőmagját!

Hagyja már abba a haszontalan nedves csávázást!

Eddig is olcsó volt a PORZOL, de most még olcsóbb,

mert: 1 kg.-os csomagban Lei **78**—
5 " " " kg.-ként **76**—
20 dekás tasak **18**—

Követelje kereskedőjétől, hogy PORZOL-t raktáron tartson!

A legközelebbi lerakat címét közli:

• KÉPVISELET •

• VEZÉRKÉPVISELET •

AGROTECHNICA CLUJ-KOLOZSVAR
CALEA REGELE FERDINAND 8.

FREDERIC SPODHEIM & Co. S. A.
BUCURESTI I STR. SFT. CONSTANTIN 4.

dekl. A miniszteri rendelet szerint azok a gazdák, akik terményeiket, gabonáikat nem lakóhelyükön értékesítik, hanem a lakóhelyükhöz közel eső városokban vagy községekben adják el, mentesíti a gabonaeladás után járó kereskedelmi adó alól.

Megnyílt a székelykereszturi nőiháztartási tanfolyam. A székelykereszturi Unitárius Gazdasági Iskola által rendezett nőiháztartási tanfolyam megkezdődött. A tanfolyamra hetvenen jelentkeztek, de csak ötvenet lehetett felvenni.

Gazdanap Folyalván. A maros megyei Földműves Szövetség folyalván jól sikerült gazdanap rendezett. Az állatkiállítás után Istentisztelet volt a Telegdi Marci portán, melyet Kaesó Lajos ref. esperes végzett nagy hatással. Utána Ferenczi Zsigmond dr. tartotta meg szép előadását majd rendkívül tartalmas összefoglaló beszédet tartott Kiss Istvánné Cseke Margit. Mikó László Földm. Sz. elnök a falu és város kölcsönösen egymásra tartalságáról beszélt. Fekete János ref. lelkész az összesereglett mintegy 2000 főnyi közönséget

üdvözölte. Az ünnepségen a Földműves Szövetség részéről megjelentek Mikó László elnökön kívül Drexler Béla alelnök, Kaesó Lajos alelnök, gróf Teleky Domokos, Ferenczi Zsigmond dr. Szász József, Gaál Elek, Kovács Béla és Angi Balázs.

Piac

Keresik a romániai vágómarhá!

A bécsi vágómarha piacon nagy érdeklődés mutatkozik a romániai szarvasmarha iránt. A legutóbbi vágómarha vásáron a romániai szarvasmarhát elősúlyban különként 20—22 lejjel fizették. A hizott disznó ára 25—27 lej volt. Az árak állandóan emelkedő irányzatot mutatnak. Valószínű, hogy a kedvező, bécsi hírek hatása alatt a belföld piacon is emelkedni fognak az állatarak. Külföldön csak elsőrendű minőségű állatot lehet értékesíteni, tehát csak a jó minőségű állatok értékesítésére lesz jó hatással a külföldi kereslet. Ezért kell jó minőségű, nemcsak állatokat tenyészteni és tartani!

Ehínség fenyegeti Északamerikát. A rossz termés következtében Északamerikát ehínség fenyegeti. A gabona- és takarmány-készletek legfeljebb tavaszig fedezik a szükségletet. A termények ára ezért állandóan drágul Amerikában. A csikágő gabonatőzsde gabonakereskedőit lázasan vásárolják a gabonát.

Nagy gyapjúfonó gyárat állítanak fel Romániában. Egy angol vállalat 50 millió lej alaptőkével fonógyárat akar Romániában felállítani. Ha a terv valóra válik, bizonyára jótékony hatással lesz a juhtenyésztésre.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Olaszteleki. Tálisoarai kórházsorsjegyek húzása 1934 szept. 1-én lesz.

Ez a legolcsóbb sorsjegy.
Egy drb. 25 Lei.

Főnyeremény 100,000 Lei.

Kapható több városban a bizományosnál. Megrendelhető a sorsjegyek árának és 7 Lei portónak előzetes beküldésével az **Unitárius Nőszövetség**nél

Odorheiu-Székelyudvarhely
Str. Pr. Elisabeta 51.

Mindenki próbálja meg szerencséjét!

Mulatók

HA UTAMBAN RÓZSA NYILIK.

*Ha utamban rózsa nyílik,
Rá se nézek, meg se látom:
Hozzad méltót úgyse lelnék,
Én gyönyörű gyöngyvirágom.*

*Tűnjék el a nap az égről,
Hadd boruljon éj a földre.
Csak a szemed fényessége
Az ragyogjon mindörökre.*

*Szeretem a csalogánydalt,
De ha nem szól, azt se bánom:
Pici szíved dobogása
A legszebb dal a világon.*

*Ha virág, dal nem is lenne,
S nem ragyogna nap az égen,
Boldog lennék karjaid közt,
Édes, drága mindenségem!*

Szathmáry István.

Az almatolvaj.

Kerék Gergő a kapuja előtti padkán nyugtatta vasárnapi pihenésre rászolgált testét. Mert ha éppen öregcsont számba nem ment, régesrég elvástak csikófogai. De még az azután következők is kidüledzetek, kiromlottak a helyükből. Jóformán öt se maradt a harminckettőből.

Az asszony egyszer szóba is hozta:

— Hallja-e, mért nem próbálja meg a csinált fogakat, amiket drága pénzen faragott ki szép sorjába a városi doktor...

— Az anyádét?

— Azt. Neki e földön már úgy sem keltenek. Tudhassa, hogy kivettük a szájából a fémelés előtt. Szegény, nyugodjon, jó hasznát vette, még a csontokat is megropogtatta, olyan igen alkalmas fogak voltak. Hátha tanálnának...

— Az én számba osztán nem, — szolt megvetőleg Gergő s pipája mellől jókorát serecintett, jeléül annak, hogy hiába minden disputa, inkább ott rohadjon a ládafiókban. Még csak az kéne, hogy kitudódjék róla... no, hiszen ezen a csufságon holta után is imigy mutatna a község:

— Kibutorozta, mint Kerék Gergő a száját — anyósfoggal.

Gergő csendesen szemlélődött a padkán. Jődögéltek, mendegéltek az emberek az uton fel is, le is. A fiatalja begyeskedve, az öregje komótosan. Nézegette őket, némelyeknek visszaköszönt, vagy odaszólt a gyers lábunak:

— Lassan hé, vagy tán orvosságért szajlajtottak?

Ilyenkor sok mindenre rácszémél az ember a padkán. Mert ámuló lehet nemcsak a menetel iránya, az ábrázat, de még a csizma fényessége is. Ugyan mostanság az ábrázatokkal együtt a csizmák is mintha fakóbbak lennének.

Teszem azt, amitt jövőget Gyuri erősen hosszú orral. Alighanem baj van a végégyességével, pedig ez immár a harmadik, ha jól számolom. Meg aztán ha nem volna baj, Gyuri sem lenne honn, hanem a szomszéd faluban a menyasszonyánál.

Gergő eme okoskodásából az asszony érces hangja zökkentette ki:

— Hallja-e, gyűjjék mán, mert lopják az almáját, míg a kapuban henyél.

Az ember meghökken, de restnek se rest, hiszen az almákról van szó, az ő féltett, mostan érő, mosolygó almáiról. Azt ugyan ne lopják, mert letöri a derekát a gazfickónak. Beszűrül a kapun s nagy igyekvéssel a kertajtó felé tart, ahol Zsuzsanna asszony már a szepes tolvaj fülét markolássza.

— Megcsiptem a jómadarat — büszkélkedik Zsuzsanna asszony. — Almára vásik a foga.

— Kinek hinak, hé? tudakolja Gergő.

— Marci — szipog az alig nyolcecsztendő gyerek.

— Marci, Marci, de ki az apád, te akasztófavirág?

— Nagy Mártony.

— No, Marci, a Nagy Mártonyé, hát almára ehültél s épp az én fám almámra?... Fekedj csak Zsuzsa, miglen bot után nézek, mert hát bot jár a tolvajnak.

Még csak most vette igazán szemügyre Gergő a gyereket. A Nagy Mártony fiát. Szegényt erőst rázogatta a félelem, mert vékonyka lábszárai úgy rezegtek, mint a Jösi cigány bögő hurja. A szemei pedig épp az éjszakaiért rimázkodtak. Ingecskéje alul kibarnult bőrén kiállogattak a csontocskák, példázva a Marci kosztjának hiányosságát.

Kerek Gergővel nem tudom, mi történt, de nem akarózott a fenyítő bot után, csak állingált, nézte, nézegette a Nagy Mártony fiát, Zsuzsa asszony rá is mondult:

— Mit bámul, hallja-e? Vagy estéig őrizzem ezt a vásott kölyköt!

Gergő fejében fura gondolatok motoszkáltak. Ha neki gyereke volna, most felküldené a fára, hadd lakják jól a fain almával. Dehát neki nemhogy Marci, de cinege hangulánykát se adott az Isten. Nem. Ő tudja mért, de nem adott. Pedig megbecsülte volna, fölnevelte volna tisztességesen, mint akárki más. Aztán most nem lenne olyan igen egyedül. Még nagyobbacska is lehetne almatolvaj Marcinál. A katonaságot is kiszolgálhatta volna idáig és segédkezne fiatal erejével szorgalmasan. Együtt járnának ki a földekre. Lovást nézegetné már a szép lányok szemét is párkereső vágyakozással...

— Ember, mi lelte magát, mi a csudát bámul még mindéig, mint a beteg ökör — háborgott Zsuzsa asszony.

Gergő rá se hederített.

Marci még szipogott, de szeméből mosoly buncutkodott Gergő felé. Gyermekleke megérezte, hogy elmarad a bot, megszabadul a — mi tagadás — megérdemlett veréstől.

Gergő rákiáltott.

— Hun a lopott alma?

A gyermek nyelve feloldódott.

— Nem hiányzik abból egy harapás se, fön az ágon piroslik valamennyi.

— De hibázna, ha fülön nem csipek — kardoskodott Zsuzsa asszony.

— No, Marci, hadd lám a tolvajtudományodat. Egy-kettő. Mássz fel a fára. Parancsolom! — kiáltott ismét Gergő.

Marci tanácstalanul nézte az öregot, nem tudta, hogy mért akarja a fára mászatni.

— Nem ugrasz, ha mondom, te csirizeskezü?! —

A gyerek kellenül ölelte a fát, s fél szemmel az öreg felé sandított, hogy a kezéből hirtelen nem nő ki a suhogós mogyorófa vessző?

— Feljebb hé, meg aztán serényebben, ha ki akarod tanulni ezt a mesterséget — biztatta Gergő, s a szeme hamiskásan villogott. — Szedjed mán az almát, a pirosabbját, az érettebbjét.

Marci végleg belezavarodott s pityeregve óbégatta:

— Eresszenek haza, nem kell alma, soha többet nem kell alma, csak most eresszenek haza.

Gergő egészen közelállt a fához s úgy parancsolgatott felfelé, mintha világéletében zupás őrmester lett volna.

— Szedjed, ha mondom, mert ha nem, kirázom belőled a lelket. Marci próbából lesza-kitott egyet s az öreg felé pislogott.

— Harapj belé nó, ha almára vásott a fogad. Ne szipogj, hanem rágjad az almát.

Marci belekóstolt. Felséges ízű alma. Ijedtében meg is ette hamarosan.

— No most a másikat...

— A harmadikat... negyediket...

Mikor Marci már a hatodik almánál tartott s belenyugodott abba, hogy egyelőre jól lakik almával, aztán meglátjuk, mi lesz, Zsuzsa asszony ráförmedt az urára:

— Megbolondult, hallja-e? Tolvaj kölykét eteti? — Nem is nézhette emberét, hanem otthagya, hadd üzze a bolondját.

Marci most vigabban pusztította a jóféle termést. Le is kiáltott:

— Fain alma, Gergő bá!

Az öreg mosolyogva nézte a fickót, aki most már válogatosabb lett s a legpirosabbak után nyulkált. Aztán egy sóhaj szakadt fel a kebléből. Hátha még azt mondhatná ez a gyerek: Edesapám!

Tán a legszebb almát tépte le most Marci, azzal macskaügyesen lecsúszott a fáról. Pőst az öreg elé állt:

— Ezt magának hoztam!

Gergő elnevette magát.

— Jól van te betyár. De többet lopni ne merészkedj ide, mert összetörlek, kettéhasítom a koponyádat. Hanem eljősz a jövő vasárnap is, meg azután is, minden vasárnap. Megértted? Addigra majd a körte is beérik, meg a szilva is.

Kivezette az utcaajtóig

— Itt kell bejárni hozzám, nem a kerítésen... Megértted?

Marci boldogan eliszkolt, Gergő pedig visszaült a padkára s csendesen mosolygott, mint aki nagyon jól eselekedett...

Mael Ferenc.

Apróságok • Adomak

Hindenburg borbélyja jó üzletet csinált! Hindenburg borbélyja évek óta meggyűjtötte a tábor-nagy haját hajvágás alkalmával. Az élelmes borbély most szálan-ként árulja a német nemzet nagy halottjának haját. A borbély az eladott hajszálakból szép va-gyont szerzett.

A nevetés megbeesülése A közmondás azt tartja, hogy, *aki sokat nevet hosszú ideig él.* A tudományos kutatások minden-ben igazolták, hogy ez a feltevés igaz. Mint már írtunk arról la-punkban, nevetés alkalmával a hasfal ütemesen összehúzódik és ez elősegíti az *epe*, a *gyomor* és a *beleik* helyes működését. A nevetés alkalmával való *könnyezés* általános testi jó-érzést és ideg-megnyugvást okoz. A ré-giek is tudták, hogy a nevetés hasznos. A középkorban farsang éjszakáját azért szentelték a nevetésnek. Lengyelországban év-százados szokás, hogy az ujszolga, vagy szolgálóleány szol-gálati helyére való belépéskor kinyitja a konyha ajtót és a kályhába nevet, hogy szolgálata végig hiba nélkül teljen el. A természeti népek kuruzslói sok helyen gyógyítanak nevetéssel. Amerikában a legújabb jelszó: „*mosolyogj!*” — jó volna ha nálunk is megtartanák.

Megoldás.

— Ha abba hagyja a dohány-zást, husz évvel meghosszab-bitja az életét, — mondja az orvos betegének.

— És nem késő már, ha most hagyok föl vele? — érdeklődik a beteg.

— Nem, soha sem késő.

— Ha soha sem késő, akkor tizenöt év múlva fogok felhagyni a dohányzással

Még a tulvilágon is...

Anyósa temetéséről jön haza a kereskedő. Utközben egy épülő félben levő ház mellett halad el, ahol egy téglamajdnem a fejé-re esik. A kereskedő először meg-ijed, aztán felnéz az égre és ne-hetzelve szól:

— Hát már odafönn vagy, kedves mama!

Tanuld meg!

Használjunk tejet méhesipés ellen. *A kellemetlen, sokszor nagy fájdalommal járó méhesipés ellen egy amerikai méhésza tejet ajánlja ellenszerül. Az amerikai méhésza a tej gyógyító hatásának igazolására két érdekes esetet ír le. Egyik esetben egy embert összeszurkáltak a poszméhek a mezőn és mire hazaért, teste egészen kivörösödött észonyu fájdalmat érzett. Egy idősebb asszony akkor azt ajánlja neki, hogy mosakodjék meg édes tejben. Lemosás után fájdalom megszűnt és a bőr vörös színe is eltűnt hamarosan. A másik eset sokkal súlyosabb volt. Egy Wilder nevű farmer kocsi-ján méheket szállított. A méhek valahogyan kiszabadultak és nekiestek a szerencsétlen igaztónak. Mire a farmer füstöléssel a méheket el tudta zavarni a lőtől, ez kinyitott tetrengett és nagybeteg benyomását keltette. Wildernek is a tej jutott eszébe. Hozott egy közeli farmról jó, meleg tejet, több óráig fűrésztötte vele a lovat, amíg a végin magához tért. A ló meggyógyult, füleit azonban, melyekben a méhszurások következtében órák-ig pangott a vérkeringés, elvesztette.*

Méhészek jölleszik, ha mindig tartanak házukban aloé-tinktu-

rát. Ez a méhesipések ezidőszá-rint leghatásosabb gyógyszer. Patikában, drogériában elkészítik ezt a tinkturát úgy, hogy egy rész aloéhoz (ez gyantaszerű, sötét, fényes anyag) öt rész bor-szeszt vesznek. Az aloé-tinktura egy cseppje rögtön a szurás helyén eldörzsölve azonnal meg-zúnteti a fájdalmat, meggátolja a daganatok képződését. A tinktura beszáradt maradékát a bőrön ott kell hagyni.

Hogyan készítünk finom szilva izt? *Az idén nagyon jó szilvater-més van ezért gondolhatunk arra, hogy a rendesenl finomabb minőségű szilvaizet főzzünk. A szilvából kellemes ízű és színű is szép, finom izet készíthetünk a következő módon: A jól érett, ép szilvát megmossuk és szitára, vagy más szűrőkészülékre tesz-szük, hogy a víz lefolyjon. Mag-ját kiszedjük, husórlón egy jó-zománcu edénybe leöröljük (le-het egészben is feltenni, ha már a magját kiszedtük, de így ne-hezebben fő széjjel). Minden kiló szilvára 40 deka cukrot számi-tunk. A szilvát jó nagy lábosba (hogy tulságosan vastagon ne legyen) főzni tesszük és ha már jó negyedórát főtt, hozzátesszük a kimért cukrot, egy darab va-niliát s folytonos kavarással a habjának szedése mellett addig főzzük, míg a kanálton látjuk, hogy a nyelére fröccsent iz kezd kocsonyásodni. Különbö, mint minden iznél, ennél is mértékül vehetjük, hogy a teteje szép fé-nyes-e s bőrozni kezd-e? Kóstol-juk meg közben, hogy édes-e-e megfelelő-e ízlésünknek, mert ha esetleg nem, úgy tehetünk vele mivel több cukrot is hozzá. Ha a tűzről levettük, azon-nal tölthetjük a már elkészült jó száraz üvegekbe. Csak 2-3 nap múlva költjük be lantor-zal*

TANÁCSADÓ

B. G. A falra akasztott tükör valószínűleg azért veszítette el fényét, mert a fal nedves volt és a nedvesség megtámadta a tükör hátlapján levő tükröző felületet. Ujonnan épült házban a tükrök és képek alsó része alá kis dugó darabot kell helyezni. Ilyen módon a nedvesség nem válik ártalmassá, mert a falra akasztott tárgy rendszeren szellőzik és a fal is szárad alatta.

W. L. Levelének első részére a választ mai „Tanuld meg” rovatunkban adtuk meg, mert bizonyára többen is hasznát veszik. A buza elvetését ne siesse el, mert a hesszeni légy elpusztíthatja a fiatal vetést. Erről a kérdésről írni fogunk még, de semmiesetre se vessen szeptember közepe vagy vége előtt.

S. Á. Az állami osztálysorsjétek ötödik játékának utolsó húzása augusztus 28-tól szeptember 28-ig tart. Ön azt kérdi, hogy érdemes-e megújítani az 5-ik osztály húzására a sorsjegyet, mert az előző négyen semmit sem nyert. Kérdésére azt válaszoljuk, hogy az V. oszt. húzásánál van a legnagyobb eshetőség a nyeresésre, mert ekkor kerülnek kihúzásra a milliós nyeremények s ezenkívül még több mint 26 ezer kisebb-nagyobb nyeremény. Tehát nyugodtan tanácsolhatjuk, hogy küldje be az egynyelvű sorsjegye után a 125 lejt, mert ha az Ön számát a kinévtetés miatt más egyén vásárolná meg, aki ezzel esetleg nagyobb összeget nyerne. örökös szemrehányást tenne saját magának, hogy szerencsését, amikor kezében volt, elszalasztotta. Egyébként is lakunk előfizetői közül, akik sorsjegyet vettek, többen nyertek nagyobb összegeket, sőt olyan is volt, aki a milliót megnyerte.

P. M. Zágou. Kérdéseire a következő választ adhatjuk:

1. Minden iparos, aki iparágat üz. köteles a betegségélyzőbe beiratkozni, mert ha ezt elmulasztja, súlyos büntetéseknek van kitéve. 65 éves koron túl nem kötelező a bejelentés.

2. Aki egymagában dolgozik, az a III-ik bérosztályba tartozik és heti 22 Leies bélyeget ragaszt a könyvbe.

3. Aki csak inással dolgozik, az a IV-ik bérosztályba tartozik és hetenként 30 Leies bélyeget ragaszt a könyvbe.

4. Aki segéddel is dolgozik, az az V-ik bérosztály szerint fizet és pedig hetenként 36 Lei értékű bélyeget.

5. A szezon-mestereknek, — tehát a kőművesmestereknek is — kell fizetni a betegségélyző díjat még akkor is, ha nincsen munkájuk, mert az ipar üzésnek a folytonossága nem szűnik meg a munkahiánynál sem, ellenben a szezonmunkásokért nem kell fizetnie, mikor nincsen munka és nem dolgoznak. Megjegyezni kívánjuk, hogy hetibéres munkásoknál a megkezdett hét egésznek számít s ha valaki például csak 3 napot dolgozott azon a héten, a betegségélyzői járulékot az egész hét után fizetni kell.

Minden egyes munkásnak könyvecskéje kell legyen, akár mester, akár munkás legyen az, de a fizetés úgy történik, hogy aki 10 munkásnál kevesebbel dolgozik, az illeteket heti bélyeggel fizeti ki, illetoleg ragasztja a könyvecskéjébe, aki pedig 10 munkásnál többel dolgozik, listával fizeti be készpénzben a díjakat, amelyet minden hó 15-ig kell betérjeszteni a betegségélyzőhöz. A bélyegeket a központtól lehet vásárolni, de minden nagyobb községben van a kerületi pénztárnak megbízottja, akitől a bélyeg beszerezhető.

Figyelmeztetjük arra, hogy a betegségélyzőtől bizonyos időben ellenőroket küldenek ki a könyvecskék felülvizsgálása végett s

ha szabálytalanságot állapítanak meg, súlyosan megbüntetik.

Bár ismeretes, de azért közöljük önnel, hogy a betegségélyző díjnak felét a mester, míg a másik felét az alkalmazott fizeti. A díjak a fizetés szerint vannak szabályozva s több osztályba csoportosítva. A betegségélyző könyvecskén is rajta van, hogy a fizetések szerint munkásoknál hetenként, tisztviselőknél havonként menyit kell fizetni. Inasok után heti 6 lej fizetendő.

Az ön által beküldött bélyegeket okmánybélyegeket. Ezek e célra nem használhatók fel, mert a betegségélyző könyvecskékre különleges s a betegségélyző által kibocsátott bélyegeket ragasztandók fel.

Szedészo üzenetek

Hátrálékos előfizetőink felszólítását tovább folytatjuk s jelenleg a Hdromszék vármegyében levő hátrálékosainkat szólítjuk fel, illetoleg mellékeljük lapjukhoz a kitöltött postautalványt.

Előző számunkban figyelmeztettük előfizetőinket arra, hogy lapunkról a nyár folyamán se feledkezzenek meg s hátrálékaikat küldjék be. Örömmel állapítottuk meg, hogy sokan rendezték hátrálékaikat az utóbbi időben, azonban még mindig igen nagy a száma azoknak, akik hátrálékban vannak. Ezen hátrálékosainkhoz intézzük most sorainkat s kérjük őket arra, hogy igyekezzenek a hátrálék beküldésével, mert egyrészt a hátrálék beküldésének elmulasztásával tartozásuk emelkedik, másrészt mi sem bírnuk a hosszabb hitelnnyújtást s így ezek részére lapunkat nem küldhetjük tovább. Mi azt szeretnők, ha előlt-

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézele a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

zetőink közül egy sem válna ki közülünk, azonban nem tehetjük meg, hogy hosszú időn keresztül küldjük lapunkat anélkül, hogy arra fizetés történne. Ha valaki nem tudná a hátrálék teljes összegét egyszerre beküldeni, elfogadjuk 2-3 részletben is, csak az a lényeges, hogy legalább egy kis jóakaratot lássunk az előfizető részéről, hogy gondolatunkra s szándékában van tartozása rendezése.

H. J. Szilágyosmlyó, Cs. J. Kémer, F. L. Nagybacon, M. I. Kovászna, S. P. Sepsiszentgyörgy, M. O. Olthéviz, S. L. Székelykeresztúr, I. A. Székelyhid, T. L. Csikszentdomokos, M. J. Kisiratos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

T. I. Érmihályfalva. Kérdésére lapunk múlt heti számának gazdasági rovatában válaszoltunk. Ha a tanfolyamon fia részt óhajt venni, közölje ezt levélileg az Erdélyrészi Méhész Egyesülettel Cluj-Kolozsvár, Str. A. Muresan (Attila u.) 10, legkésőbb szeptember 10-ig.

„Elkeseredett” jeligéjű levélre csak annyit válaszolhatunk, hogy tegyen le tervéről, mert az Amerikába való kivándorlás nagy nehézségekbe ütközik. Különben sem ajánljuk, mert minden baj mellett itt jobban és könnyebben élhet, mint idegenben, hiszen mint írja, tehermentes birtoka van.

M. L. Azt ajánljuk, hogy fiával végeztesse el a kereszturi gazdasági iskolát. Mai viszonyok között nem érdemes a gyermekeket szellemi pályákra nevelni, mert ugy sem tudnak elhelyezkedni. Olvassa el lapunkban a kereszturi iskola igazgatóságának közelebről megjelenő felhívását, ebben mindenről kap tájékoztatást.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. Polgári Kör Nagyszében 155, M. Z. Domokos 155, D. K. Valkány 150, Sz. A. Homoródszentpéter 155, B. M. Székelyderzs 150, B. A. Szentpál 155, K. J. Világos 155, M. A. Toronyá 155, Hitelszöv. Magyarpécska 155, Ifj. N. S. Vadász 155, B. B. Simonyifalva 155, Hitelszöv. Marosujvár 155, V. J. Érselénd 75, Sz. S. Bihar 300, G. L. Bihardiószeg 155, R. S. Köröstarján 155, B. S. Élesd (Templom ut) 150,

P. Gy. Köröskisjenő 150, M. I. Hegyközszentmiklós 80, T. S. Székelyhid 155, B. L. Erdőgyarak 155, D. M. Krizba 150, V. J. Csernátfalva 155 Lei.

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj-Kolozsvár, Str. Grigorescu 112.

Keresek megvételre Máv. 600 keveset használt cséplőszekrényt, szívógáz, vagy benzínmotorral Molnár Antal Suseni-Gyergyóújfalva, jud. Ciuc.

Erdély egyetlen mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**